

Po robu je deloma čitljiv grafit v lat. minuskuli: --- od ne---

Napram cerkvi je v pritličju sedaj zavidan polkrožni --- habue ---

krožni lok, ki sloni na ca 150 cm vis. slopih. --- demitere capit. *romanski*

Pri južnem je kapitelni venec profiliran kakor v Mariborski stolnici?

Na sev. strani je kapitel odbit. Izgleda, da je sedanji visoki, čeprav

v čas kakega 14 ali zač.15.stol. spada oči obok mlačjega datuma

kakor stavba sama. Šlo bi za ostanek Chorturma. Slikarija posvetilnega križa je iz sr. ali 2.pol.15.stol. Po kr niki cerkve zidana 1815.

Vel.oltar 1846 s sliko Jožefa Turnerja. (*Turnerjeva*)

Ob vhodu pod zv nik od strani kapelanije je izliv vode iz zakristije, ki je iz sivega peščenca in predstavlja vrh gotskega stenskega tabernakelja s križnim rožo.

Ext Stele, LXXXI, 9.8.1950, str.38-40.

Tunner Josef, je naslikal sv. Egidija l.1846.

J.Wastler: Kunst.Lex.str.171

ST. ILGEN

Župnija, posvečena sv. Ilji:

Pravilno orientirana cerkev stoji na rahli vzpetini nad vasjo v n.v. 593m. Viri in literatura: Farna kronika iz l. 1861; M. Zadnikar: Romanska arhitektura na Slovenskem, Ljubljana 1959, p. 181-182.

Karakteristika: Cerkev sestavljajo: pravokotna ladja z enako visokima kapelama z zaobljenimi vogali in prizmatičen zvonik, postavljen na jugovzhodnem koncu ladje. Gradnja je kamenita, ometana. Strehe so opečne, zatrèpaste; zvonikova pa štiristrana piramidasta; škrljeva. Konceptcija cerkve ni enotna, saj je iz raznih stavbnih obdob.

Zunanjščina: Ladjo obdaja maltasti talni zidec, na vogalih ladje in kapel so lizene, venčni zidec pa je stopničasto profiliran. V osi fasade je preprosto širok pp portal s profilirano gredo in preprosto pp okno z diagonalno mrežo. Vratnice so bp. V južni steni ima ladja dve pp okni, v severni le vzhodnega, v vzhodni pa nobenega. Kapeli imata v zahodni steni pp portal in okno, v vzhodni pa pp okno.

Zvonik je brez talnega zidca in s konkavnim fabionom. Sicer je nerazčlenjen, ima pa v čelni steni v pritličju večje ranogotsko okno, tri pp svetlobne reže in preprosto ppk zvonovo lino, v severni steni samo zvonovo lino, v zahodni tudi, v južni pa preprosto, maltast pp portal, večje pp okno, pp svetlobno režo in ppk zvonovo lino. Pod lino se nahaja velika urna številčnica. Zvonikovi vogali so sestavljeni iz klesancev. Pritlično gotsko okno je profilirano palica-žleb-palica-žleb, ima pp svetlobo in timpanon, okrašen z reliefnim krogovičjem. V tej steni je v fugirani potlačenolodni niši vzdian rimski epitaf iz Dolž z napisom: VIBENU/ VINDONIS/ V.F.S.E. SECCON/ VETULLAE: CON/ PIENTISSIM AE: AN/ E. SECCONIO VIBIO/ MIL. CHOR II PRAETA/ ET. SECCONIO EQIS URSO/ VICTORI. ANNOR/ ET SENECIANO. SENE MIL/ VISENE. FIL. AN/ ... URN / MPI/ ter vrh peščenega tabernaklja z oslovim hrbtom in krabami.

Notranjščina: Plak je marmornat. Zidana pevska empora ima lesen polkrožen

podaljšek, nosi pa je kapasti obok. Na njej je napis: Sub regimine glorio-
so felici Francesci Imperatoris Austriae I. benefactoris eximii, Leopoldi
Maximiliani Principis Episcopi Lavantini S.R.I. comitis ac Domini Domini
de Firmian Ordinarii, Xaverii Ruprecht decani Josephi Germeckh ab Ehren-
leben S.R.I.E. parochi loci ac Gregorio Vavkan Thoma Konezhnic et Antonio
Keshpret Syndicorum anno 1815. Ladja oblikuje štirilisten prestor pozno-
baročnega koncepta, katerega tvorita elipsoidno zaključeni kapeli, prestor
za oltar in prostor za pevsko emporo. Arhitekturo nosijo vogalni kombini-
rani slopi s profiliranimi "kapiteli", pokrivajo pa jo kupole odnoso polka-
pole. Notranjščino krasi napol secesionistična dekorativna slikarija iz let
1924.

Stari slavalok je zazidan do velikosti kamenitega pp portala. Zašiljeni sla-
volok je bil živorob. Kapitelna zidca (levi je odbit) sta bila poševno pod-
rezana kot v Mariboru. Zvonikovo pritličje - prezbiterij sedaj zakristija -
je sedaj etažirano. V pritličnem delu so vidni sledovi dveh posvetilnih kř-
žev, katerih mlajši je vkomponiran v štirilist in krog z zelenim robom in
umogimi grafiti. Medtem ko se prvi nahaja na originalnem ržasšem ometu,
je drugi na recentnem iz ca 1400. Drugih sledov slikarije ni. Uporabljena
barva je :rdečerjava, oker in zelena. Križno-rebrasti obok nosijo v kotih
tri konsole (ena je uničena), ki so 5/8 geometrične oblike s svojo prizma-
tično obliko še spominjajo na romansko tradicijo visokih nakladov. Profil
močnih reber je enoben žlebast, okrogel skelpnik ima vgravirano rozeto.
Opazna je sled rjavordeče polihromacije, na vzhodni steni pa tudi slikarije
BO ali Trojice, ki je verjetno baročna.

Oprava: Glavni oltar je lesen, Glavne zaslugo za njegovo postavitve ima mi-
slinjskifužinar Anton Bonazzi de Bonazzo. Oltar je neorenesančen, ima pa ba-
ročna kipa Jožefa in Joahima ter sliko sv. Ilije (3.7 x 2.2 m) opl od J.
Tunnerja iz leta 1844. Istočasni tabernakelj kaže deloma neogotske elemen-
te in je bil l. 1951 predelan od Alojza Zorattija. Oltar je iz leta 1846.
Stranska oltarja sta pendanta ter izdelana l. 1875 v postbaročni tradiciji,
medtem ko sta tabernakelja iz l. 1910. V levem stoji kvaliteten kip sv. Ane
Svečniki so bp.

Prižnica je podobarski postbaročni izdelek iz tretje četrtine 19. stoletja, okrašen s putastimi simboli treh božjih čednosti.

Krstilnik ima betvasto, z listjem okrašeno nogo ter školjkasti bazen. Cilindrasti nastavek s kupolo je lesen in bp. Krstilnik je iz začetka 18. stoletja, držan v tradiciji 17. stoletja.

Neogotske klopi so iz 1898, fährichovski križev pot iz leta 1913, marmornati kropilniki in spovednice so bp.

Orgle so v baročni tradiciji izdelan klasicističen primerek iz časa nastanka ladje. Dele se v tri polja, katerih srednje je višje, kronajo pa jih tri vaze.

Zakrijstijska omara je lep bidermajerski izdelek, omara za obleko v oratoriju je pa bp.

Oprema: Ob slavoletku je pod posebnim baldahinom velika RMB, ki je podobarsko delo, predelano, baročno.

Od ostale opreme je omeniti: mrljski križ, ki je morda še baročen, dvoje dalmatik, baročen kelih iz četrtine 18. stoletja in monštranco iz sredine 19. s.

Zvonik: Je enotne gradnje, vendar povišan. Ima tri železne KID-ove zvonove iz leta 1922.

Podstrešje: Gradnja je kamenita, oboki opečni, na zvoniku sled prvotne nekoliko nižje ladjiske strehe.

Resume: Cerkev se l. 1296. prvič omenja kot capella S. Egidii de Grez, nato l. 1375 v starotrškem urbarju in leta 1397, ko je bila potrebna popravila.

Že leta 1494: je bila sedež vikariata, ca 1780 pa je postala župnija. Od prvotne cerkve se je ohranil zvonik, katerega moremo datirati v tretjo četrtino 13. stoletja, ter kaže že ranogotske oblike. Sedanja ladja je bila prizidana leta 1815-1818 ter kaže postbaročne oblike, medtem ko je oprava podobarskega značaja iz 19. stoletja.

Okolica: Okoli cerkve je bilo do leta ~~1838~~ 1840. pokopališče, sedanje pokopališče je že tretje po lokaciji.

Župnišče je bilo zrajeno l. 1781. Je poznobaročno koncipirano, nadstropna

5 x 3 osna stavba, členjena z lizenami in pasovi. Portal je kamenit, pp, s kronogramom: Pax hVIC DomVI et InColis eIVs sanitas. Kaplanija je iz leta 1804. Stara šola, ki je nastala nekoliko vzhodneje od stare mežnarije, je iz leta 1835, a je sedaj predelana v stanovanjsko namene.

Konservatorske opombe: Cerkev je vzdrževana, a v notranjščini potrebna obnove. Trpi na močnejši talni vlagi.

Registerske opombe: Dosedanji stroški vzdrževanja objekta so bili krti od Rimske katoliškega župnijstva Mislinja. Vložna štev. 25 k.o. Št. Ilj, parcela štev. 28.

Ostalo: V Mislinji je bila začetkom 19. stoletja velika steklarna in železarna.

V Sedovniku je stebrasto znamenje s hišico in ppk nišami ter piramidasto streho. Znamenj je v župniji še več, vendar sta zanimivejši samo pri Pajer in Velušniku.

Na griču Turjaku so najdeni sledovi zidovja na mestu, kjer je stal grad. Opombe: Leta 1952. je izdelal načrte za povečavo cerkve pokojni mojster Jože Plečnik.

Jože Curk: Zapiski mariborske topografije, 1962.